

Народна банка Србије

БАНКАРСКИ СЕКТОР У СРБИЈИ

Извештај за други квартал 2006. године

Августа 2006. године

САДРЖАЈ

I. Банкарски сектор у другом кварталу 2006. године	3
Структура банкарског сектора у Србији	3
Билансна структура	5
Кредитна активност	6
Депозитна активност	7
Приватизација у банкарском сектору	8
Преузимање других банака	8
Ризици у банкарском сектору	9
1. Кредитни ризик	9
2. Ризик ликвидности	9
3. Девизни ризик	10
Адекватност капитала	11
Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора	12
Агрегатни извештај о приходима и расходима	12
II. Регулаторна активност Народне банке Србије	13

I. Банкарски сектор у другом кварталу 2006. године

Структура банкарског сектора у Србији

Са 30. јуном 2006. године, у Србији је пословало 38 банака са дозволом за рад Народне банке Србије. У посматраном периоду (други квартал 2006. године) Alpha Bank а.е. Београд припојена је Јубанци а.д. Београд (садашњи назив банке је Alpha Bank а.д. Београд), а у првом кварталу МБ банци а.д. Ниш је одузета дозвола за рад, тако да је у односу на 31. децембар 2005. године број банака са дозволом за рад смањен за две банке.

Број банака

	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.	30.06.2006.
Број банака	47	43	40	38
Број ДФО ¹	14	8	8	8

Организациона мрежа банака

Опис	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.	31.03.2006.	30.06.2006.
Број пословних јединица	97	124	114	91	93
Број филијала	292	300	327	355	393
Број експозитура	774	1.010	1.162	1.211	1.233
Број шалтера	302	275	264	251	257
Укупно	1.465	1.709	1.867	1.908	1.976

Укупан број организационих јединица на нивоу банкарског сектора 30. јуна 2006. године износи 1.976, што представља повећање од 68 нових организационих јединица у другом кварталу. Ширењу организационе мреже банака у Србији највише су допринеле: 12 организационих јединица код Meridian bank а.д. Нови Сад, шест код National Bank fo Greece а.д. Београд и по четири код Raiffeisenbank а.д. Београд, Војвођанске банке а.д. Нови Сад и ProCredit Bank а.д. Београд.

Број запослених у банкарском сектору

Током 2006. године укупан број запослених у пословним банкама је повећан за 1.214, тј. са 25.680 запослена на крају 2005. на 26.894, колико је било укупно запослених на дан 30. јуна 2006. године.

¹ Друге финансијске организације – штедионице, штедно-кредитне организације и штедно-кредитне задруге.

Власничка структура банака

Власничка структура 38 банака на дан 30. јуна 2006. била је следећа:

- 18 банака у већинском власништву страних акционара,
- 9 банака у већинском власништву домаћих физичких и правних лица,
- 11 банака у већинском власништву Републике Србије.²

Тржишно учешће

Тржишно учешће банака груписаних према величини билансне суме на дан 30. јуна износи:

Величина билансне суме у млрд. дин.	31. 12. 2003.			31. 12. 2004.			31. 12. 2005.			30. 06. 2006.		
	Број банака	у млн CSD	% учешћа	Број банака	у млн CSD	% учешћа	Број банака	у млн CSD	% учешћа	Број банака	у млн CSD	% учешћа
преко 45	0	0	0,0	3	176.255	34,5	5	389.803	50,3	6	550.191	54,9
20–45	4	159.674	43,5	3	88.045	17,3	5	141.046	18,2	7	211.112	21,1
10–20	4	52.753	14,3	8	109.370	21,4	11	140.600	18,1	9	150.708	15,1
5–10	14	102.835	28,0	10	77.978	15,3	9	70.384	9,1	8	60.345	6,0
до 5	25	52.224	14,2	19	58.444	11,5	10	33.580	4,3	8	29.139	2,9
Укупно	47	367.486	100,0	43	510.092	100,0	40	775.413	100,0	38	1.001.495	100,00

Учешће шест највећих банака у укупној билансној суми износи 55%. На 13 највећих банака односи се 76% укупне билансне суме.

На нивоу банкарског сектора, укупна билансна сума на дан 30. јуна износи 1.001 милијарду динара, од чега се на банке у већинском власништву страних лица односи 713 милијарди, или 71,2%, на банке у већинском власништву Републике Србије 213 милијарди, или 21,3%, и на банке са претежно приватним власништвом 75 милијарда динара, или 7,5%.

² Банке у којима је Република Србија већински или појединачно, посредно или непосредно, највећи акционар.

Билансна структура**Биланс стања укупног банкарског сектора**

У милионима CSD

Позиција	31. 12. 2004.		31. 12. 2005.		30. 06. 2006.		Индекс раста у 2005.	Индекс раста за првих 6 месеци 2006.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %		
АКТИВА								
Готовина и готовински еквиваленти	62.837	12,3	72.781	9,4	66.786	6,7	116	92
Депозити код централне банке и хартије од вредности (ХОВ) које се могу рефинансирати код централне банке	23.002	4,5	150.827	19,4	246.484	24,6	656	163
Потраживања за камату и накнаду	2.047	0,4	3.197	0,4	3.789	0,4	156	119
Пласмани банкама	65.957	12,9	33.206	4,3	82.395	8,2	50	248
Пласмани комитентима	290.799	57,0	426.528	55,0	504.367	50,4	147	118
ХОВ и други пласмани којима се тргује	2.739	0,5	9.875	1,3	11.518	1,1	361	117
ХОВ које се држе до доспећа	8.301	1,6	8.467	1,1	5.808	0,6	102	69
Учешћа у капиталу и остале ХОВ расположиве за продају	10.116	2,0	10.494	1,3	12.764	1,3	104	122
Нематеријална улагања	2.272	0,4	4.287	0,6	4.917	0,5	189	115
Основна средства	32.364	6,3	41.385	5,3	47.128	4,7	128	114
Остала средства и АВР	9.011	1,8	12.844	1,7	14.004	1,4	143	109
Одложена пореска средства	647	0,1	1.522	0,2	1.535	0,1	235	101
УКУПНО	510.092	100	775.413	100	1.001.495	100	152	129
ПАСИВА								
Обавезе према банкама	43.078	8,4	35.803	4,6	58.387	5,8	97	163
Обавезе према комитентима	345.705	67,8	580.715	74,9	728.124	72,7	166	125
Обавезе за камате и накнаде	478	0,1	936	0,1	782	0,1	196	84
Обавезе по основу ХОВ	284	0,1	7	0,0	6	0,0	2	86
Обавезе из добитка	175	0,0	201	0,0	1.030	0,1	115	512
Остале обавезе из пословања	6.777	1,3	7.277	1,0	9.866	1,0	107	136
Резервисања	7.671	1,5	7.320	0,9	10.090	1,0	95	138
Остале обавезе и ПВР	6.415	1,3	17.125	2,2	37.956	3,8	267	222
Одложене пореске обавезе	59	0,0	368	0,1	350	0,0	634	95
ОБАВЕЗЕ	410.642	80,5	649.752	83,8	846.591	84,5	158	130
Капитал	99.450	19,5	125.661	16,2	154.904	15,5	126	123
Акцијски и остали капитал	97.220	19,1	106.832	13,8	144.160	14,4	110	135
Резерве	9.661	1,9	19.168	2,4	23.272	2,3	198	121
Акумулирана добит/губитак	-7.431	-1,5	-339	0,0	-12.528	-1,2	5	3.696
УКУПНО	510.092	100	775.413	100	1.001.495	100	152	129
ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ	510.889		726.007		1.024.963		142	141

Укупна билансна сума на нивоу банкарског сектора на дан 30. јуна износила је 1.001 милијарду динара и увећана је у односу на крај 2005. за 226 милијарди динара, или 29,2%.

Ванбилансне позиције банака достигле су суму од 1.025 милијарди динара и у односу на крај 2005. године су увећане за 299 милијарди, или 41,2%. Потраживања и обавезе по обвезницама депоноване девизне штедње чине 26,0% укупних ванбилансних ставки.

Највећи део билансне aktive банака (59,0%) на дан 30. јуна представљају потраживања по одобреним кредитима и пласманима (пласмани банкама, пласмани комитентима и потраживања за камату и накнаду) а затим следе депозити код Народне банке Србије и хартије од вредности које се могу рефинансирати код Народне банке Србије (24,6%). Готовина и готовински еквиваленти чине 6,7% билансне active банкарског сектора.

У пасиви биланса стања банкарског сектора 84,5% чине туђи или позајмљени извори финансирања, а 15,5% капитал или сопствени извори финансирања. Највећи део позајмљених извора чине депозити банака, привреде и становништва и др. (56,4% укупне пасиве).

Кредитна активност

Структура пласмана (кредити и други пласмани банака)

Преглед структуре пласмана са 30. јуном 2006. године, односно на крају 2005. и 2004. године, дат је у следећој табели:

У милионима CSD

ПОЗИЦИЈА	31. 12. 2004.		31. 12. 2005.		30. 06. 2006.		Индекс раста у 2005.	Индекс раста за првих 6 месеци 2006.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %		
ПРИВРЕДА	197.022	69,4	281.855	64,8	328.212	63,1	143	116
СТАНОВНИШТВО	64.283	22,6	124.651	28,7	161.700	31,1	194	130
За стамбену изградњу	9.717	3,4	23.289	5,4	34.053	6,6	240	146
ЈАВНИ СЕКТОР	20.130	7,1	23.812	5,5	24.252	4,7	118	102
СЦГ	738	0,3	981	0,2	375	0,1	133	38
Република Србија	18.124	6,4	20.683	4,8	21.108	4,1	114	102
Локална самоуправа	1.268	0,4	2.148	0,5	2.769	0,5	169	129
ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	694	0,2	444	0,1	1.726	0,3	64	389
НЕПРОФИТНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	1.702	0,6	3.765	0,9	4.174	0,8	221	111
УКУПНО	283.832	100,0	434.527	100,0	520.064	100,0	153	120

Највећи део пласмана одобрен је привреди (63,1%) и становништву (31,1%).

За првих 6 месеци, банкарски сектор је остварио раст укупне кредитне активности од 86 милијарди динара, или 19,7%.

Највећи раст кредитне активности банке су имале према привреди (46 милијарди динара, или 16,4%) и према становништву (37 милијарди динара, или 29,7%).

Депозитна активност

Структура депозита

Преглед секторске структуре депозита 30. јуна 2006. године, односно у претходним годинама, дат је у следећој табели:

У милионима CSD												
	31. 12. 2004.			31. 12. 2005.			30.06. 2006.			Раст за првих 6 месеци 2006.		
	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно
Укупни депозити	103.442	209.815	313.256	142.211	342.472	484.683	167.757	397.006	564.763	25.546	54.534	80.080
Банке	6.871	23.597	30.467	7.315	64.964	72.279	12.458	79.343	91.801	5.143	14.379	19.522
Домаће банке	6.851	8.158	15.009	7.249	11.672	18.921	12.024	24.931	36.955	4.775	13.259	18.034
Стране банке	12	8.412	8.424	56	53.248	53.304	417	54.373	54.790	361	1.125	1.486
Зависне и повез. банке	8	7.026	7.034	11	44	55	18	40	58	7	-5	2
Јавна предузећа	14.947	8.464	23.411	18.468	13.058	31.526	17.150	11.531	28.681	- 1.318	- 1.527	- 2.845
Друга предузећа	45.630	51.636	97.265	65.934	53.928	119.862	67.483	59.689	127.172	1.549	5.761	7.310
Јавни сектор	10.552	584	11.136	14.082	946	15.028	22.997	1.771	24.768	8.915	825	9.740
СЦГ	122	95	217	284	401	685	305	366	671	20	-34	-14
РС	1.250	468	1.718	2.370	506	2.876	4.804	1.392	6.196	2.434	886	3.320
Лок. самоупр.	9.180	22	9.202	11.428	39	11.467	17.888	12	17.900	6.460	-27	6.433
Остали комитенти	6.502	2.447	8.949	9.193	3.324	12.517	10.157	2.728	12.885	964	- 596	368
Страна правна и физичка лица	1.246	12.223	13.469	1.578	16.334	17.912	7.398	19.472	26.870	5.820	3.138	8.958
Становништво	16.016	110.682	126.698	22.268	190.025	212.293	26.664	222.111	248.775	4.396	32.086	36.482
Физичка лица	12.721	110.587	123.308	16.525	189.823	206.348	21.258	221.878	243.136	4.733	32.055	36.788
Предузетници	3.295	95	3.390	5.743	203	5.946	5.406	233	5.639	- 336	30	-306
Остало	1.667	295	1.962	3.474	343	3.817	3.449	361	3.811	- 25	18	- 7
Текућа доспећа дугор. пласмана	9	-113	-104	-102	-450	-552	0	0	0	102	450	552
Банке	0	-135	-135	-1	-73	-74	0	0	0	1	73	74
Остали комитенти	9	21	30	-101	-377	-478	0	0	0	101	377	478

Највећи проценат депозита чине депозити становништва (44,0%), затим депозити предузећа (27,6%) и депозити банака (16,2%).

Од укупних депозита на нивоу банкарског сектора, 70,3% чине девизни депозити, а 29,7% динарски, при чему су 48,7% депозити по виђењу и 43,3% краткорочно орочени депозити.

За првих шест месеци 2006. године банкарски сектор је остварио раст укупног депозитног потенцијала од 80 милијарди динара, или 16,5%. Девизни депозити су увећани за 54 милијарде динара, или 15,9%, а динарски за 26 милијарди динара, или 18,0%.

Посматрано по секторима, највише су порасли депозити становништва – 36 милијарди динара, или 17,2%, и депозити домаћих банака – 18 милијарди динара, или 95,3%.

Приватизација у банкарском сектору

Назив банке	% учешћа РС ³	Напомена
Војвођанска банка а.д. Нови Сад	99,43	У току су преговори са National bank of Greece око преузимања контролног учешћа у банци.
Панонска банка а.д. Нови Сад	87,39	Крајем јула је потписан купопродајни уговор са San Paolo IMI око преузимања контролног учешћа у банци.
Credy банка а.д. Крагујевац	72,36	Поступак је у току.

Преузимање других банака и припајање

OTP Bank RT из Будимпеште постала је власник 89,39% акционарског капитала Нишке банке а.д. Ниш.

У другом кварталу Alpha Bank А.Е. Београдска афилијација Београд припојила се Јибанци а.д. Београд, уз промену назива банке у Alpha Bank а.д. Београд.

³ Односи се на директно или индиректно учешће РС. Индиректно учешће подразумева учешће преко банака у стечају, односно предузећа и институција у којима је РС већински власник.

Ризици у банкарском сектору

1. Кредитни ризик

Квалитет aktive на нивоу банкарског сектора Србије

У милионима CSD

На дан	Укупна билансна актива и ванбилансне ставке	Укупна класификована актива након умањења за одбитне ставке	Класификована актива		Учешће лоше aktive (В, Г, Д) у укупној класификованој активи након умањења, изражено у %
			А+Б	В+Г+Д	
31.12.2003.	746.151	256.280	198.654	57.626	22,49
31.12.2004.	1.126.832	343.117	263.143	79.968	23,31
31.12.2005.	1.642.494	472.800	363.228	109.572	23,17
30.06.2006.	2.150.274	554.483	435.644	118.839	21,43

Учешће лоше active у укупно класификованој активи и ванбилансним ставкама након умањења за одбитне ставке опало је у односу на крај 2005. године и на дан 30. јуна износи 21,4%. Лошу активу чини актива која се према степену наплативости класификује у категорије В, Г и Д. Учешће потенцијалних губитака у капиталу банкарског сектора је смањено са 49,7%, колико је износило 31. децембра 2005. године, на 37,3% на дан 30. јуна ове године.

2. Ризик ликвидности

Показатељи дневне ликвидности банака на дан 30. јуна 2006. године

У хиљадама CSD

Банке	Средства на жиро-рачуну	Обрачуната обавезна резерва	Разлика колона (2–3)	Депоновани вишкови ликвидних средстава	Кредити за одржавање дневне ликвидности
Укупно у Р. Србији	30.878.532	33.351.686	-2.473.154	2.321.000	1.190.000

Од укупног броја банака, њих 20 је користило средства обавезне резерве у укупном износу од 3.066 милиона динара, или 9,2% укупно обрачунате обавезне резерве тих банака. Кредите за одржавање дневне ликвидности су користиле три банке.

Током три посматрана месеца, показатељ ликвидности банака појединачно кретао се у распону од 1,05 до 21,88.

Рочна усклађеност aktive и пасиве

Преглед рочне усклађености active и пасиве банкарског сектора на крају другог квартала 2006. године дат је у следећој табели:

У хиљадама CSD

1–7 дана	8–15 дана	16–30 дана	31–90 дана	91–180 дана	181–365 дана	преко 366 дана
-10.844.581	35.374.785	12.906.650	3.930.682	8.887.251	38.440.892	-88.695.671

Посматрано по банкама појединачно, неусклађеност active и пасиве за рочност од један до седам дана исказана је код 22 банке, док је за рочност преко 365 дана неусклађеност евидентирана код 27 банака.

3. Девизни ризик

Одлуком о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама прописан је показатељ девизног ризика, као мера контроле девизног ризика банака. Дефинисано је да банка не сме да има укупну ризичну девизну позицију већу од 30% капитала. Укупна ризична девизна позиција представља збир дугих и кратких отворених нето девизних позиција банке по свим валутама и племенитим металима.

Увидом у стање девизних позиција банака на нивоу банкарског сектора, на дан 30. јуна 2006. године утврђено је да укупна отворена девизна позиција банака износи 50,4 милијарде динара, што је за 0,2 милијарде више у односу на вредност укупне отворене девизне позиције на крају првог квартала 2006. године. Показатељ девизног ризика износи 30,3% (у претходном кварталу износио је 38,1%, односно на крају 2005. године 15,8%). Пет банака су на дан 30. јуна исказале показатељ девизног ризика виши од прописаног⁴.

Укупна отворена дуга девизна позиција на нивоу сектора износи 47,7 милијарди динара. Укупна отворена кратка девизна позиција износи 2,7 милијарди динара. У односу на претходни квартал дошло је до повећања укупне отворене дуге девизне позиције за 1,3 милијарде динара и до смањења укупне отворене кратке девизне позиције за 1,1 милијарду динара.

⁴ Са 30. јуном 2006. године, банке су у обавези да прекорачење показатеља девизног ризика (настало услед укључења изузетих потраживања) смање за најмање 50% и коначно га ускладе са прописаних 30% на дан 31. децембра 2006. године.

Отворене девизне позиције по валутама на нивоу банкарског сектора

У хиљадама CSD

Отворена дуга EUR позиција	Отворена кратка EUR позиција	Отворена дуга USD позиција	Отворена кратка USD позиција	Отворена дуга позиција у осталим валутама	Отворена кратка позиција у осталим валутама	Отворена дуга позиција укупно	Отворена кратка позиција укупно	Нето отворена кратка позиција по свим валутама	Укупно отворена девизна позиција
43.418.690	1.211.871	3.104.831	1.121.743	1.130.657	350.153	47.700.282	2.683.767	373.878	50.384.049
								укупан капитал	166.435.372
								показатељ девизног ризика	30,27
Број банака	Број банака	Број банака	Број банака	Број банака	Број банака			Број банака	
34	4	23	15	31	7			38	

Адекватност капитала

Прописано је да банке морају да одржавају показатељ адекватности капитала тако да не буде мањи од 12% у односу на ризиком пондерисану активу.

Следећа табела приказује вредност показатеља адекватности капитала за 38 банака, колико их је пословало на крају другог квартала 2006. године:

Показатељ адекватности капитала	Број банака	Учешће у укупном броју банака (у %)
До 12%	2	5,3
Од 12 до 20%	5	13,1
Од 20 до 30%	10	26,3
Преко 30%	21	55,3
Укупно	38	100,0

Просечна вредност показатеља адекватности капитала за читав банкарски систем износила је 28,9%.

Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора

Преглед индикатора профитабилности дат је у следећој табели:

Банкарски сектор	ИНДИКАТОРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ					Финансијски резултат (у хиљадама CSD)
	Бруто приход/укупна актива, %	Нето приходи од камата/укупна актива, %	Оперативни расходи/укупна актива, %	Нето ванредни приходи/укупна актива, %	Оперативни расходи/нето приход од камата и накнада, %	
31. 12. 2003.	29,78	5,06	6,83	0,01	80,81	(1.055.152)
31. 12. 2004.	37,72	4,66	6,27	0,02	84,52	(4.989.821)
31. 12. 2005.	33,63	4,47	5,55	- 0,00	80,95	7.271.925
30. 06. 2006.	18,36	2,11	2,80	0,00	88,80	-3.769.755

Агрегатни извештај о приходима и расходима

У милионима CSD

	1.01.-31.12. 2004.	1.01.-31.12. 2005.	1.01.-30.06. 2006.
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА	23.787	34.654	21.170
Приходи од камата	32.171	49.015	33.452
Расходи од камата	8.384	14.361	12.282
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	14.050	18.469	10.436
Приходи од накнада и провизија	18.189	23.478	13.359
Расходи од накнада и провизија	4.139	5.009	2.923
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА, НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	37.838	53.123	31.606
НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ ХОВ	958	1.592	- 8
Добици по основу ХОВ	981	1.622	311
Губици по основу ХОВ	23	30	319
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА	11.202	9.978	2.657
Позитивне курсне разлике	86.156	122.529	99.904
Негативне курсне разлике	74.954	112.551	97.247
ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА	331	243	164
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	50.196	57.372	33.782
РАСХОДИ ИНДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПЛАСМАНА И РЕЗЕРВИСАЊА	55.978	73.396	44.976
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	53.581	47.061	29.418
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД ПРОМЕНЕ ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА	3.941	5.425	2.420
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	4.262	6.500	2.944
Расходи од промене вредности имовине и обавеза	322	1.075	524
ДОБИТАК/ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	-5.093	7.275	- 3.773
НЕТО ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ/РАСХОДИ	104	-3	3
Ванредни приходи	142	10	4
Ванредни расходи	38	13	1
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПЕРИОДА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-4.990	7.272	- 3.770

Банкарски сектор је за прво полугође забележио негативан финансијски резултат у износу од 3.770 милиона динара, пре свега због исказаних високих расхода индиректних отписа пласмана и резервисања.

Најзначајније ставке прихода банкарског сектора за прво полугође су: позитивне курсне разлике, са учешћем од 54,3% у укупним приходима, приходи од камата (18,2%), приходи од укидања неискоришћених отписа и резервисања (17,6%) и приходи од накнада (7,3%). На страни расхода, негативне курсне разлике учествују са 51,8% у укупним расходима банкарског сектора, индиректни отписи пласмана и резервисања са 24,0%, трошкови пословања са 8,3%, а трошкови зарада са 6,6%.

II. Регулаторна активност Народне банке Србије

Током другог квартала 2006. године Народна банка Србије је, у оквиру своје регулаторне надлежности (у области контроле и надзора пословања банака), донела и следећа подзаконска акта (одлуке и упутства):

- **Одлука о ближим условима и начину вршења контроле Народне банке Србије над банкама** (“Сл. гласник РС“, бр. 51/06). Овом одлуком се прецизирају услови и начин вршења контроле, посебно кад је реч о налозима и мерама које стоје на располагању Народној банци Србије, увођењу принудне управе у банци, као и обавези банке да, у случају неправилности у класификацији потраживања, класификује билансну активу и ванбилансне ставке у складу с налазом контроле и то књиговодствено евидентира и искаже износ резерви за процењене губитке. Одлука се примењује од 1. октобра 2006. године.
- **Одлука о спровођењу одредаба Закона о банкама које се односе на давање прелиминарног одобрења за оснивање банке и дозволе за рад банке, као и појединих одредаба које се односе на давање сагласности Народне банке Србије** (“Сл. гласник РС“, бр. 51/06). Овом одлуком су ближе дефинисани услови и начин давања прелиминарног одобрења за оснивање банке, претходне сагласности за стицање сопствених акција, сагласности на статут банке, односно измене и допуне статута и основачког акта банке, претходне сагласности на именовање чланова управног и извршног одбора банке, претходне сагласности за стицање власништва, као и давања дозволе за рад и сагласности код статусних промена. Такође је утврђена ближа садржина доказа и података које оснивачи банке достављају уз захтев за давање дозволе за рад банке. Одлука се примењује од 1. јула 2006. године, осим одредаба које се тичу давања сагласности на статут и оснивачке акте, претходне сагласности на именовање чланова управе и за стицање сопствених акција, као и одредаба

везаних за давање дозволе за рад и сагласности код статусних промена (примена од 1. октобра 2006. године).

- **Одлука о допуни Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама** (“Сл. гласник РС“, бр. 49/06). Почев од извештавања са стањем на дан 30. септембра 2006. године, банке су у обавези да приликом израчунавања ризичне билансне активе примењују нов пондер од 125% на “потраживања у иностраној валути или у динарима индексирана девизном клаузулом или другим основом индексирања и која износе најмање 10.000.000 динара у динарској противвредности, а дужник их није заштитио од промене курса динара у односу на страну валуту или промене вредности другог основа индексирања (обезбеђењем потраживања од тог дужника под истим условима под којима се банка обезбедила, тј. иста страна валута, односно иста девизна клаузула или други основ индексирања, исти рок доспећа и плаћања и најмање исти износ)”.
- **Одлука о измена Одлуке о критеријумима за класификацију билансне активе и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација** (“Сл. гласник РС“, бр. 49/06). Одредба по којој се потраживања од физичких лица, изузев стамбених кредита, сврставају у категорију Д, ако је месечна обавеза за отплату одобреног кредита, укључујући и месечне обавезе по већ коришћеним кредитима, већа од 30% нето месечних прихода тог физичког лица, или ако су депозит или учешће мањи од 20% износа одобреног кредита, допуњена је изменом ове одлуке. Наиме, поред већ коришћених кредита, приликом израчунавања месечне обавезе укључују се и обавезе по основу револвинг кредитних картица, по основу активираних јемстава по кредитима, по основу 50% износа датих јемстава по кредитима и по основу обавеза из уговора о финансијском лизингу. Ова одредба се примењује од 1. јула 2006. године.
- **Упутство о измени и допуни Упутства о извештајима банака и других финансијских организација** (“Сл. гласник РС“, бр. 49/06). У складу са изменом Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама, у Обрасцу БВА додато је “Билансна актива с пондером 125% – потраживања у иностраној валути или у динарима индексирана девизном клаузулом или другим основом индексирања...”

У “Сл. гласник РС“, бр. 57/06 Народна банка Србије је објавила одлуке и упутства за спровођење новог Закона о банкама (“Сл. гласник РС“, бр. 107/05) са применом од 1. октобра 2006. године.

- **Одлука о управљању ризицима** утврђује критеријуме за идентификовање, мерење и процену ризика, управљање ризицима и начин израчунавања појединачних показатеља пословања банке. Дефинисани су следећи ризици којима је банка нарочито изложена у свом пословању:
 - о ризик ликвидности,
 - о кредитни ризик,

- о тржишни ризици (каматни и девизни ризик),
 - о ризици изложености банке,
 - о ризици улагања банке,
 - о ризици који се односе на земљу порекла лица према коме је банка изложена,
 - о оперативни ризик.
- **Одлука о адекватности капитала банке** прописује начин израчунавања капитала банке и његов минимални износ (у динарској противвредности 10 милиона EUR), ризичне активе банке (која је увећана за укупну отворену девизну позицију банке) и минималну висину показатеља адекватности капитала (12%), као и начин израчунавања девизне позиције банке и могућност одређивања показатеља адекватности капитала изнад прописаног нивоа.
- **Одлука о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке** утврђује услове под којима банка класификује билансну активу и ванбилансне ставке, начин покрића резерве за процењене губитке (посебна резерва за процењене губитке – на основу критеријума које је утврдила Народна банка Србије, и резерва за опште банкарске ризике – банка обрачунава и исказује у складу с унутрашњим актима банке), као и обавезну документацију која чини кредитни досије.
- **Одлука о начину и условима идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком** којом је банка обавезна да својим актима успостави независну, сталну и ефикасну функцију контроле усклађености пословања, у делу ризика од санкција регулаторног тела, ризика од финансијских губитака и репутационог ризика.
- **Одлука о спољној ревизији банака** – основни циљ доношења одлуке је унапређење сарадње са ревизорима банака, подела послова и одговорности. Осим тога, да би се обезбедило квалитетније обављање ревизије финансијских извештаја банака, предвиђено је формирање Листе спољних ревизора, на коју могу бити стављене само ревизорске куће које испуњавају прописане критеријуме. Од ових ревизора се очекује да, на захтев Народне банке Србије, обаве презентацију методологије ревизије које примењују, те да доставе детаљан план обављања ревизије финансијских извештаја сваке банке појединачно. Проширен је делокруг ревизије – ревизор је дужан да, поред мишљења о основним финансијским извештајима, да и мишљење о извештајима које банке сачињавају за потребе Народне банке Србије, као и о квалитету унутрашње ревизије, систему управљања ризицима и систему унутрашњих контрола. Новина је и обавеза спољног ревизора да, уз извештај о ревизији, Народној банци Србије достави и писмо руководству банке.

- **Одлука о јединственом начину обрачуна и објављивања ефективне каматне стопе на депозите и кредите** – циљ доношења ове одлуке и пратећег Упутства јесте јединствен начин обрачуна и исказивања свих трошкова приликом евентуалног добијања кредита, односно полагања депозита, чиме се обезбеђује да грађани клијенти банке располажу упоредивим и релевантним информацијама. Упутством је предвиђена и обавеза банака да сачињавају и клијентима уручују Преглед основних података о депозиту/кредиту, који садржи податке који се укључују и податке који се не укључују у обрачун ефективне каматне стопе. Поред кварталног, предвиђено је и месечно извештавање о пондерисаним номиналним и ефективним каматним стопама на примљене депозите и одобрене кредите, по врстама кредитних/депозитних производа.